

Előfizetési díj:
 Egész évre . . . 10 K — f.
 Fél évre . . . . . 5 K — f.
 Negyed évre . . . 2 K 50 f.
 Egyes szám ára 20 fillér.

Hirdetmények:
 3 hasábos petitsor egyszer
 18 fillér, többszöri hirdetésnél 14 fillér.

ZALAMEGYE

ZALAVÁRMEGYEI HIRLAP

politikai, társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
 szellemi részét illető közlemények a szerkesztőséghez (Wlassics-utca 25. sz.), az anyagi részét illető közlemények pedig a kiadóhivatalhoz (Ujváros-utca 25. sz.) küldendők.

Kéziratokat
 nem küldünk vissza.

Megjelenik minden vasárnap reggel.

Tőkék.

A gazdasági élet mostani rendje mellett a pénz az első hatalom, a hitel a termelés és gazdasági haladás legelső eszköze. A pénzösség jelenti az államok gazdagságát, mert ennek nyomában jár az általános fellendülés, jólét és nemcsak a gazdasági, hanem kulturális megerősödés.

A gazdasági politika minden államban arra irányul, hogy a termelés eszközeinek, a pénzbeli tőkéknek szerzése és ésszerű megosztása elősegíttessék.

A gazdasági céloknak minden modern államban szolgálatába szegődik minden gazdasági tényező; nemcsak polgárok vagyona és munkaereje, hanem a köztvagyonnak az a része is, amelynek rendeltetése olyan, hogy pénz alakban kell megtartatnia.

A pénz rendeltetése az örökös mozgás, mert nélkül megszűnik értéket képviselni; a pénz tulajdonsága, hogy minden mozdulatával új értéket teremt, vagy legalább a vagyonmegosztásnak új alakjára vezet.

Ezért törekednek a nagy iparúzó államok nagy tőkék szerzésére, amelyekből csak a felesleges, az otthon produktív módon

nem használható részt eresztik határainkon kívül.

A hol a tőke produktív, annak elvonása mindig gazdasági kárt jelent; a tőkék mozgásának felesleges korlátozása pedig veszedelmes.

Magyarországon nagyon sok oly különleges rendeltetéssel bíró tőke van, amelynek mozgása nagyon korlátozott a gazdasági élet nehezen fér hozzá. Nem azért gyűltek össze ezek a tőkék, mert talán nagyon bővében volnánk a vagyonnak, hanem mert nagyon merevek és ósdiak azok a szabályok, amelyek közé a köztvagyon kezelése szorítva van és mert a változott viszonyok követelményeit sokan nem akarják megérteni és respektálni.

Miután az olcsó hitel a vagyonosodás főforrása, fontos dolog az egy tőkeszegény országban, hogy azok a tőkék, amelyek köztvagyonot képeznek s nem feltétlenül szükséges, hogy üzérkedés tárgyait képezzenek és pedig annak a népnek a kezébe, amelynek vagyonából ezek a tőkék keletkeztek.

Sok helyen a helyes gazdasági elvekkel

egészen ellenkezőleg kezelik pl. az alapítványokat, a községek és városok tőkéit stb. Az alapítványokat — a kezelésükre vonatkozó korszerűtlen szabályok miatt — értékpapirokba fektetik, vagy nagyobb bankokba helyezik el és így a hitelígények kielégítésére közvetlen befolyást éppen azok nem gyakorolnak, akik erre hivatottak és kötelezettek; a közvetítési díjat a népre hárítják át s talán kényelmi szempontokból messziről nézik a gazdasági élet küzdelmeit, amelyben manap nagyon kevesen állnak a gyengébbek pártjára.

Az alapítványok kezelése sok helyen teljesen önkényes és ötletszerű. Egyik helyről kivonják a tőkét s más helyre helyezik át, nem törődve avval, hogy az áthelyezkedés már magában értékek megsemmisülésére, gazdasági kárra vezet.

Magyarországon eddig még az egyházi alapítványok kezelése volt a gazdasági élet követelményeinek legmegfelelőbb. Az összegyűlt tőkét ott helyezték ki, ahol keletkeztek; rendesen olcsón és méltányos feltételek mellett. A centralizáció azonban úgy látszik ott is kísért, legalább ott, ahol ennek talán politikai háttere is van.

TÁRCA.

A virág, a hervadás.

Nem mondanám el ezt a szomorú történetet, ha nem vinne rá valami igazságérzet meg a kegyelet. A kiről szól, már künn porlad a temetőben, virágtalan keresztje roskadozik: elfeledték. Ez a feledés pedig nagy bűne egy szép asszonynak. Ha elolvassa e sorokat, talán kerül virág a behorpadt sirra.

Nagyon jó barátom volt nekem ez a halott, a ki huszohárom esztendő korában került ki oda a temetőbe. A keresztén ott a neve: Palánkay Imre. Gyermekkorunkban együtt játszottunk egy nagy tiszaparti városban, ő gazdag ember és én szegény ember fia. Egy nyáron aztán elvitték őt, egy kisebb tiszaparti városba, a nagybátyjához vakációzni. Két hónapig volt oda. Amikor vissza jött, egy kissé szomorú lett a pajkos fiú. Ujra elkezdtük a régi játékokat . . . úgy emlékszem mindenre, mint ha csak tegnap történt volna. Egy csöndes estén, mikor a játéktól kifáradva ledőlünk a gyepre, elkezdett nekem mesélni Imre a vakációról. Elmondta, hogy a nagybátyjánál megösmékedett az unokahugával, a Sáríkával. Mindig együtt voltunk, mindig mesélte Imre és úgy szerettük egymást.

Félve vártuk azt a napot, a mikor majd el kell válni. Pedig már végét járta a vakáció és egyszer alkotnyattájban csakugyan megjött a mi

nádfonatos hintónk. Az apám hangja behallatszott a verandáról a kertbe, mire a Sáríka ijedten sugta nekem.

Jaj! érted jöttek, gyere bujjunk el.

És bebujtunk a lugasba s ott kuporogtunk egymást átölelve. Sáríka csendesen szepegett, én vigasztaltam. Pedig hát magam is majd elpityeregtem, amikor végre ránk találtak. Ugy sirt Sáríka, amint a hintóhoz mentünk, a bucsuzás-kor pedig egy csomó virágot adott emlékül. Künn azonban én is sirva fakadtam, a könyeim ráhullottak a Sáríka virágaira.

Az én Imre barátom itt egyszerre elhallgatott, kivette a zsebéből a notesz-t. Gondosan lepréselve, rózsaszín selyempapírba göngyölve ott voltak a virágok; nem adta a kezembe őket, hanem elém tartotta, úgy néztük szótlánul. Nagy sokára fölpillantottam. Imre könyvtől nedves szemmel tapadt a virágokra. Körülöttünk ereszkedett alá méla elpihentető tiszaparti alkonyat. Szeged felől hűvös szellő csapott felénk, akkor egyszerre fölriadt Imre. Elindultunk haza felé, csöndben ballagva egymás mellett a terjedő sötétben. Régen volt, mégis emlékszem reá. És csak most tudom, milyen keserű óra volt az: mintha az alkony szürkébe, majd feketébe átmenő aranyos fátyolán keresztül a jövőbe látott volna a szomorkodó fiú, gyermekszívében már akkor ott volt valami a későbbi esztendők komor fáj-dalmából, gyilkos keserűségéből.

Négy esztendeig voltam aztán még együtt

Imrével. A virág mindig ott pihent a szíve fölött, az önképzőkörben pedig minden versét Sáríkához írta. Sáríkához, akit a gymnasiumi idők alatt nem látott viszont többé. De élt az emlékekből. És én ma elgondolom, minő szomorú az, ha egy tizenhat esztendő gyermeknek már emlékei vannak.

Az érettségi után elszakított a sors barátomtól. Hat esztendő múlva láttam ujra viszont. Véletlenül találkoztunk éjjel egy budapesti kávéházban. Alig ismertem rá. Halvány arccal, szinte beleroskadozva ült egy karosszékben, előtte abszintes pohár. A mikor megszólítottam, lassan sötétben pillantott föl.

A beszélgetésünk persze úgy kezdődött, hogy emlékszel-e, erre, meg arra. És én végre is megkérdeztem, mi baja? Imre fenéig itta poharát, aztán megszorította a kezemet és mélyen folsóhajtvá rekedten suttopta.

Neked elmondom. Nem mintha panaszkodni akarnék, de legyen egy ember, aki tudja.

Hátat fordított a kávéháznak s az ablakfüggönyt kissé félrehuzva, alig hallható sóhajtással kitekintett a szénfekete, néma éjszakába. Ugy belemélyedt Palánkay ebbe a sötétbe, mintha a mult alakjai most mind fölvonulnának ott lelki szemei előtt, emlékező szívének hívására.

El sem lehet mondani mindent, a mi hat esztendő alatt történt, kezdte a beszédet. Apámék tönkre mentek. A rossz emberek azt mondják, hogy nagybátyám tette tönkre valami jótállás-

Bizonyítja ezt a Muraköz példája, ahol a zágrábi érsekség elrendelte az egyházi alapoknak bevonását s Zágrábban való kezelését.

Arra nézve, hogy mekkora lehet az a tőke, amely így kivonul a Muraközből, statisztikai adataink nincsenek; de hogy nem jelentéktelen, azt az mutatja, hogy a megyei közigazgatási bizottság e tárgyban felírt a miniszterhez.

Azt sem tudjuk, hogy mi az oka ennek a rendelkezésnek, de hogy nem barátság-ból történt, az bizonyos.

Esze ágában sem áll senkinek, hogy megtagadja a zágrábi érsekségnek azt a jogát, hogy ha akarja, az alapítványokat bevonhatja s ott helyezi ki, ahol neki tetszik; de hogy nem méltányos dolog a Muraköz derék népe által letett pénzeket Muraközből kivonni, azt nem lehet elvitatni. Elvégre sok ezer forintról van szó, amelyet drágább pénzzel kell helyettesíteni, míg lent Horvátországban sok ezer forinttal fog megsaporodni az olesó tőke; ott fogják hasznosítani azt, amit tőlünk elvonnak; esetleg Magyarországból vett eszközökkel csinálhatnak ellenünk propagandát.

Azokról a gyanítgatásokról, amelyek politikai okokat keresnek, nem beszélünk; közel fekszik azonban az a feltevés, hogy a muraközi nép esetleg magyarságáért való büntetésnek lát minden Zágrábról jövő szelid nyomást.

Az idő és a szelid nyomás azonban mind jobban közelebb hozzák régi óhaj-tásunk megvalósulását: Muraköz egyházi visszacsatolását. Zágrábban úgy látszik mostoha gyermeknek tekintik a mi horvát-jainkat, mi azonban szeretjük őket és meg-

vagyunk győződve arról, hogy magyar pap-ság vezetése alatt magyarokká lennének szívben, lélekben és nyelvben.

Az alapítványokat el lehet vinni Zágrába, de a nép lelkét nem, mert az hű marad hagyományaihoz, Zalavármegyéhez és Magyarországhoz.

A cigány és a lova.

(S.) Sok elősdije van a társadalomnak, amelyeket táplál a mások ostobasága, hiszékenysége, vagy a gazdasági élet, amely az élelmes elős-dinek is biztosítja a kenyerét vagy a humanis-mus és a szabadság, amely az embert még a társadalom ellenségeiben is respektálja.

Ilyen elősdi a sátorban lakó cigány, minden pereputtyával, lopott malacával és keshedt, pókos, nyomorult lovával együtt.

Az elősdiék egyik fajtája, amely mások ostobaságából él, úgy tesz, mintha meg volna győződve, hogy hasznos és nélkülözhetetlen tagja az emberi társadalomnak; szimulálja a munkát, de legalább mégis szimulálja. A másik csoport a humanizmusra és ennek testvére, a szánalomra spekulál. Szimulálja a munkáértelenséget. A cigány mindezt nem teszi. Elismeri, hogy ő bizony nem dolgozik, mert nem szokta; elismeri, hogy ép, erős, egészséges, tehát tudna dolgozni, ha akarna. Őt azonban henyélésre teremtette az Isten; henyélésre nevelték, tartsa tehát kötelességének a polgári társadalom a Faraó népéről való gondoskodást. Ha nem gondoskodik róla, lop, szükség esetén öl, de a henyélésről, aféketelen szabadságról le nem mond.

A vándorcigány viselt dolgairól az öregek még rémes meséket tudnak. Rosz gebékkel vont ponyvás szekereikkel országokat vándoroltak be s amelyik falu végén felütöttek sátraikat, ott lába kelt sokféle jószágoknak. Különös előszere-ttel viseltettek a ló iránt. Lőkötő kevés akadt ugyan köztük, de annál több veszedelmes orgazda. Szervezetük bámulatos volt. Ukrániától az Ibériai félszigetig valóságos mozgó postájuk volt és egy utazó, aki a század első felében szikla-üregekben lakó spanyol cigányokkal beszélt, hallotta, hogy ezek a cigányok hírneves magyar-orosz fajokonaiakat igen jól ismerik.

Mindenki tudja, hogy amerre a cigány karaván elvonult, faluk végén, utak keresztezésénél titkos jeleket hagyott hátra, amelyekről az utánna jövőők tudták, merre menjenek, merre nincs veszedelem, hol volt a dádéknak egy kis

ügyük, amelyért a devlánál is nagyobb ur: a csendőr keresi őket. Ezeket a jeleket, amelyek a fák oldalára voltak vésvé, bokrokba rejtve, hidak karfájára kötve, később kitanulta a csend-őrség s azután nehezebb lett a lószállítás, orgazdaskodás.

De az örökös vándorláshoz szokott népet ősi foglalkozásáról egy csapásra leszoktatni nem lehetett. Kéz alatt csak folyt az üzlet tovább.

A közsabadság megerősödése nekik csak kedvezett; a humanizmus megtiltotta üldözésüket, tehát szelid nyomással próbálták őket szelidebb erkölcsökre szoktatni.

Először a vándorlást, a kóbor, nomád élet-módot akarták megszüntetni. Községi illetőséget szerzett nekik a törvény s ott kellett volna lakniok illetőségi községük határában. De amíg a cigánynak lova van, addig a kóborlásról le nem szokik. Akárhogyan megtiltották neki a vándorlást, akárhogyan őrizték őket, egy-egy csoport megszökött és sokszor a tizedik vármegyében csipték el őket. Haza toloncolták a bandát, de újra ellillant s mire visszatért, hozott magával két gebével többet, mint amennyit elvitt.

Azok a vármegyék, amelyek nagyon ki voltak téve a cigányok invázióinak, védekeztek ellenük úgy, ahogy tudtak. Szabályrendeleteket alkottak, amelyek szigorúan megrendszabályozták a nomád népet. Kérlelhetetlenül kikergették az idegen jövevényeket, megtiltották nekik a ló tartást, a koldulást, a lovaknak az utak melletti legel-tetését.

Igaz, hogy azért mindig akadt egy-két sátor-alja, amely lovakkal rendelkezett; igaz, hogy az elgyötört gebék még mindig az utak szélén táplálkoztak, de mégis sokat használt a szigor. Egy két cigány munkához szokott; némelyik pedig, hogy elnézzék neki a ló tartást, fuvaroz-tott is.

Azoktól a javíthatatlan kóborlóktól, akik nem akartak változni a haladó időben, elkobozták a lovát, elárverezték s evvel egy ideig, míg új táltos nem került a tanyára, be volt fejezve a dolog. Ez ellen a sommás eljárás ellen egy cigány sem felebbezett soha.

Most már azonban ezek is megtanulták, hogy minden ellen lehet appellálni, még a vármegye szabályrendelete ellen is. Azt is megtanulták, hogy legfelsőbb helyeken, ahol elméleti igaz-ságok és jogelvek, nem pedig az élet jogos igényei szempontjából bírálják a panaszokat, nekik adnak igazságot.

Igaz, hogy általános elvek alapján nem lehet senkit sem attól eltiltani, hogy lovat tartson s az országutat használja. A szabadság és egyen-lőség kétségtelenül azt diktálja, hogy minden embernek egyformák a jogai a vagyonszerzés és

sal, vagy spekulációval, de a nagybátyám meghalt. Emlékszel-e még a lányára, a Sáríkára? Nagybátyám halála után feljött ide az anyjával Pestre, épen amikor én az egyetemre kerültem. És ő körülötte frog az én bolond történetem. Odahaza az utolsó években arra tanítottak hogy gyűlöljem őket és én a mikor itt Pesten meg-láttam, azzal léptem eljűk, hogy az én szívem-ben nincs gyűlölség.

Leirhatatlan nyomoruságot szenvedtem akkor. Leckeadással kerestem a kenyeremet és a mellett tanultam. Hideg volt a szobám, elhagyatott a szívem, de a mikor a Sáríkáék feljöttek, mind a kettőbe beköltözött a poézis.

Nap nap után jártam a Sáríkáékhoz. S ha aztán, éjszakának idején egy szál gyertya mellett görnyedve, dolgozva, halálos fáradtság lepett meg, mindig új erőt öntött belém az a szál virág, amely egy pohár vízben ott virított a könyvem mellett: a Sáríka virágja.

Tavaszi volt akkor . . . De elmúlt, megjött az ősz is és elhervasztotta a virágokat. A Sárí-kának egy méltóságos ur kezdett udvarolni. És ő az anyja tanácsára hallgatott, szívesen fogadta. Én pedig bolond szívvel, bolond fejjel azt találtam mondani: nem tűröm ezt. Ekkor eltűntek a háztól. Azt hittem, megőrülök a fájdalomtól. Nem voltam többé ura magamnak. De hiába volt minden. Az én fájdalommal nem törődött senki. Egy éjjel valami lebuja vetődtem be, ott egy ember azt tanácsolta, igyam, az majd

meggyógyít. És itatott, itatott. Mámorosan tértem haza. Délben ébredtem föl. Fojtogatott a szoba levegője, menekültem az utcára. Magam sem tudom, miképpen értem egy templom elé. Esküvőt tartottak benne . . . Odaálltam a bá-mészkodók közé. Egyszerre kilépett az új pár, nagyot dobbant a szívem, a Sáríka és a méltó-ságos úr léptek a kocsizhoz, inas nyitotta az ajtót és a mint belépett a Sáríka menyasszonyi koszorujából egy hófehér szírom lehullott, le az utca porába. A koesi elrobogott, én odarohan-tam, fölemeltem azt a hófehér kis virágot, és megtisztogattam a sártól, elrejtettem a többihez a tárcámba. Nagyon szomorú őszi délután volt az. Én csak álltam, álltam ott az utca sarában s úgy tűnt föl, mintha megalázott, megtört szívemnek sugná valaki: nem esküvő volt itt, de temetés, a Sáríka halt meg, igen a Sáríka . . . meghalt . . . elvitték egy fényes hintón . . . a méltóságos asszonyt . . .

Imre elhallgatott egy percre, majd megtörtén folytatatta.

Két évig nem hallottam semmit a Sáríkáiról. Az idő valahogy meggyógyított. De én beteg voltam, én éreztem. A gyógyulás annyi volt, hogy el tudtam titkolni a fájdalommat. De azért voltak, akik tudták és megmondták a méltó-ságos asszonynak, a kinek az urát valami ameri-kai nagykövetté nevezték ki. Oda Amerikába irták meg neki, mert onnan irt nekem egy levelet panaszos levelet hogy mennyire boldog-

talán és vigasztalt engem. A mikor aztán haza jött az urával, meg kellett látogatnom. Ő akarta így. És akkor újra panaszkodott, hogy mennyire utálja az egész környezetét. Nem éreztem semmi elégtételt, sajnáltam őt, szántam és ez a szána-lom föltámasztotta a régi szerelmet.

Csak hogy más is szerette a méltóságos asszonyt, nem csak én. Egy amerikai milliomos, aki utánna jött ide. Sokat suttoztak erről az emberről, meg a méltóságos asszonnyól, akinek pedig terhére volt ez az új ember. Nekem az mondta, hogy azért, mert hirbe hozzák vele. Egy napon össze-találkoztunk vele a méltóságos asszonynál. Csunyan összevesztünk, aminek a vége párbaj lett. Az az amerikai halálos beteggé tette a golyóm egész életére. Mikor mindez megtörtént, akkor tudtam meg, hogy a méltóságos asszony meg-esalta az urát az amerikaival, hogy az urának pedig mind a ketten terhére voltunk, az amerikai is én is; összezsalt bennünket és a párbaj után nekem az ura előtt kiadta utamat. Ehhez még csak azt kell mondanom, hogy a méltóságos asszony nekem azt ígérte a párbaj előtt, hogy elválk az urától és az enyém lesz. A tény pedig az volt, hogy az ura akart válni tőle az amerikai miatt és a méltóságos asszony keresztüllövette velem az amerikai, bizonyítandó az ura előtt, hogy nem szereti azt az embert. Kellettem pedig én minderre azért, mert a méltóságos ur méltóságának, a dekorumnak ártott volna a pár-baj, amely csak hitelesítette volna a pletykákat

a vagyon alakjának megválasztása tekintetében. A jogállam, amelynek megvalósítása képezi sok fenkőlt gondolkodású államférfiu életcélját, az ilyen megkülönböztetéseket és társadalmon kívüli állapotot nem tűri meg.

De miután a szabadság és egyenlőség ott élhetnek, ahol jogok gyakorlása mellett mindenki köteleseket is érez s miután azok, akik önmaguk helyezték magukat társadalmon kívüli állapotba, nincsenek jogosítva egyenlőséget követelni attól a társadalomtól, amelynek vesztére törnek, jogos és igazságos, ha az önvédelem túllépi az elvek által szabott határokat.

Igenis joga van a társadalomnak egy elősdi faj ellen még szigorubb rendszabályokat követelni, mint aminőket eddig alkalmaztak.

Ez a kis elmefuttatás csak azért volt alkalomszerű, mert a belügyminiszter hatályon kívül helyezte a vármegyének egy szabályrendeletét, amely megtiltotta a cigányoknak a lótarast.

Egy cigánytól a szolgabíró elkobozta a lovát és eladatta. A kóbor Faraó appellált s nemcsak igazságot kapott, hanem megszerezte fájának a lótarast jogát, mert kimondatott, hogy senkit sem lehet a lótarastban megyei szabályrendelettel tiltani, miután ez a rendelkezés ellenkezik a törvénnyel, amely a vagyonszerzési ívetén való korlátozását nem enged meg.

Az indok igaz, de az élet sokszor a legszebb törvényt sem respektálja. Aki tudja, hogy milyen veszedelmes ez a nomád nép, bizony jobbnak véli, ha ott fönn egy kicsit kevésbé ismernék a jogelveket, mint az életet és Faraó ivadékaikat.

Ezek bizony egy kicsit reakcionárius tanok, de talán jobb egy kicsit reakcionáriusnak, mint annyira szabadelvűnek lenni, hogy az elősdiakat rászabadítsuk a munkás társadalomra.

Árvaügy.

Trsztyánszky Ödön árvaszéki elnöknek a közgazgatási bizottság júliusi közgyűléséhez terjesztett fél éves jelentése alapján vármegyénk árvaügyére vonatkozólag közöljük a következő adatokat:

A gyámoltakat illetőleg mult év december végén gyámság alatt volt 40.022, a f. év első felében gyámság alá került 1.003, összesen 41.025; ebből a f. év első felében gyámság alól felszabadult 1.295 s így f. év június végén gyámság alatt maradt 39.730.

A gondnokoltakat illetőleg mult év december végén gondnokság alatt volt 829, a f. év első felében gondnokság alá került 19, összesen 848, közülök a f. év első felében gondnokság alól

Azonkívül pedig egy kissé öregeeske és gyávaeska is volt a méltóságos ur. A párbaj után a feleségével együtt összeesőkölt, este pedig a feleségével együtt hirtelen elutazott, mert egy fontos diplomaciai táviratot kapott.

Én pedig itt maradtam.

Imre itt elhallgatott. Egy ideig némán ült velem szemben, azután bucsuzni kezdett. A kávéház ajtóban váltunk el, sokáig néztem utána, a míg a reggeli szürkületben el nem tűnt alakja. Valami szomorú sejtélem fogott el, hogy többé nem találkozunk.

Nem is találkoztunk. Egy válóper aktáival egy levél jutott a kezembe. Ime.

A kórterem éjjeli lámpájánál titokbam írom e sorokat, méltóságos asszonyom. Körülöttem csupa beteg ember, én vagyok a legbetegbb, én holnap már meghalok. Egy tönkre ment életnek lesz vége, mert vége lett, azt tudom, érzem. És e pillanatban végrendelezem. Néhány harvadt virág az összes vagyonom, ezt Önnek testáalom méltóságos asszonyom. Én a hallottas ágyamról könyörgöm Önnek, őrizze meg a virágokat és minden évben egyszer tetessen, küldjön az én síromra virágokat, szép élő virágokat. Ugye megteszi . . . igen, megteszi . . . úgy szeretném hallani, hogy megígéri nekem ezt most, ha itt lenne, ha megígérné, nem lenne olyan kínos a halál . . . De így mindenkitől elhagyatva írni fáj . . . Isten önnel méltóságos asszonyom, őrizze meg a Sárka virágait.

Nemeskéri Kiss József

felszabadult 13 s így f. év június végén gondnokság alatt maradt 835.

Gyám volt a mult év végén 20.986, a f. év első felében szaporodás 471 = 21.457, közülök a f. év első felében megszűnt gyám lenni 644 s így június végén a gyámok száma 20.813.

Az árvaszéki tevékenységét illetőleg a) a fogalmazói karnál december végén hátralék volt 8.512, a f. év első felében beérkezett 29.890 s így elintézés alá került 36.402 ügydarab, amelyből elintéztek fél év alatt 28.858 dbot s így június végén a hátralék 7.544; b) az irodánál december végén hátralék volt 464, a f. év első felében leírás végett kiadott 28.083 s így elintézés alá került 28.547 ügydarab, melyből fél év alatt leírtak és expedáltak 27.547 dbot s így június végén hátralékban maradt 888 ügydarab.

A pénztárakat illetőleg mult év december végén volt 19.568 K 16 f készpénzben, 797.245 K 72 f magánkötelezvényekben, 2.593.252 K 69 f értékpapirokban, 793 K drágaságokban, vagyis összesen 3.395.859 K 57 f; a f. év első felében befolyt 562.698 K 05 f készpénzben, 10.905 K 39 f magánkötelezvényekben, 212.520 K 23 f értékpapirokban, 4.809 K 10 f drágaságokban = 790.972 K 79 f, vagyis összesen 582.246 K 21 f készpénzben, 808.151 K 11 f magánkötelezvényekben, 2.790.772 K 92 f értékpapirokban, 5.662 K 10 f drágaságokban, vagyis az összes bevétel 4.086.832 K 34 f; ebből kiadtak az első fél évben 569.117 K 31 f-t készpénzben, 39.114 K 38 f-t magánkötelezvényekben, 235.232 K 54 f-t értékpapirokban, 1.795 K 60 f-t drágaságokban, vagyis a fél évi összes kiadás 845.259 K 73 f; ilykép az árvapénztár állása f. év június végén: 13.128 K 20 f készpénzben, 869.036 K 83 f magánkötelezvényekben, 2.555.560 K 38 f értékpapirban, 3.866 K 50 f drágaságokban vagyis összesen 3.341.572 K 61 f.

Magánosoknál kint levő követelést illetőleg december végén kihelyezve volt magánosoknál 797.245 K 72 f, a f. év első felében kihelyeztek 10.905 K 34 f-t, összesen 808.151 K 31 f, ebből a f. év első felében visszafizettek 39.114 K 28 f s így a f. év június végén a magánosoknál kölesönként levő összeg 769.836 K 83 f.

A kamatot illetőleg december végén a hátralék volt 7.135 K 35 f, az első fél évre esedékesse vált 19.931 K 16 f, összesen 27.066 K 51 f, melyből az első fél évben lefizettek 18.762 K 66 f-t s így június végén a kamathátralék 8.303 K 85 f.

Hírek.

Frigyes főherceg Nagykanizsán. Frigyes főherceg tábornokszernagy, az V. hadtest parancsnoka, f. hó 15-én este Nagykanizsára érkezett és kíséretével együtt a Szarvas Szállóba szállt. Másnap kora reggel kihajtatott a kiskanizsai katonai gyakorló térre és alapos szemlét tartott a cs. és kir. 48. gyalogezrednek Nagykanizsára állomásozó zászlóalj felett. Még az nap délután a 2 órai vonattal elhagyta Nagykanizsát, amely a magas vendég tiszteletére lobogódszt öltött, ami igen kellemesen érintette a magas vendéget.

A Dunántúli kivándorlási kongresszus t. tagjaihoz. Ó eszásári és királyi apostoli Felsőke kabinet irodája útján legkegyelmesebben meghagyani méltóztatott, hogy a Dunántúli ország-rész kivándorlási kongresszusának hódoló üdvözléséért legmagasabb köszönetét a tisztelt kongresszus tagoknak tudomásul juttassam. A kongresszus bevégezővén működését, a legfelsőbb, legkegyelmesebb megemlékezést a dunántúli hírlapok útján ezennel tisztelettel közlöm a Congressus tagjaival.

A kultuszminiszter figyelmeztetése. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszterium valóságos ostromnak van kitéve oly okleveles tanítónők és óvónők részéről, akik évek óta hiában folyamodnak állásért és olyan szülők részéről, akik leányaikat valamely hazai tanítónőképezdebe ingyenes helyre bejuttatni óhajtják. E téren a tultermelés oly nagy, hogy a miniszterium a folyamodóknak tizedrészét sem képes elhelyezni, minek következtében a reményeikben csalódott nők száma évről-évre ijesztő módon szaporodik. Szolgálatot velünk teljesíteni, így ir a felhivatalos, a szülőknek, midőn őket a tultermelésből eredő bajokra komolyan figyelmeztetjük.

Birói kinevezés és áthelyezés. Ó felsége a király *Biró* Lajost, a győri ítélőtáblához berendelt bírósági jegyzőt, az alsólendvai kir. járás-bírósághoz albiróvá nevezte ki és *dr. Svastits* Géza enyingi járásbírósági albirónak a zalaegerszegi járásbírósághoz saját kérelmére addigi minőségében leendő áthelyezését megengedte.

Tanító kinevezés és áthelyezés. A vallás-és közoktatásügyi m. kir. miniszter *Hild* László okleveles tanítót a perlaki állami elemi népiskolához rendes tavitóvá kinevezte; továbbá *Kecsethi* Gyula perlaki, *Molnár* Béla frigyessfalvi állami elemi iskolai tanítókat kölesönösen áthelyezte.

Egyházi képviselő választása. A zalai ág. ev. egyház legutóbbi közgyűlésén *Lacker* József tapolezai m. kir. állatorvost választotta meg a gyűlések kerületi képviselőjéül.

Eljegyzés. *Oravec* Viktor zalamegyei állam-építészeti mérnök eljegyezte *Szabolcs* Melanie kisasszonyt, a csáktornyai állami polgári leányiskola tanítónőjét.

A vivókurzus mulatsága. Br. Chappon Károly féle vivó-cursus tagjai folyó hó 12-én igen kellemes összejövetelt rendeztek a Baross-ligeti vendéglőben, ahol egyszersmind a vivóterem is van. Nyolc óraker vacsora volt, a mely alatt a rendezők minden hölgynek egy virágcsokrot nyújtottak át. Kilenc óraker táncra perdült az ifjuság és fesztelen jókedvvel járta reggeli öt óráig. Az első négyest 20-, a másodikat 16 pár táncolta. Jelen voltak: Asszonyok: dr. Ábrahám Ernőné, Balogh Gyuláné, Czukelter Lajosné, Grész Károlyné, Hangay Gézánné, Hann Jánosné, Dr. Horváth Antalné, Paukovich Györgyné, Remm Józsefné, Somossy Nándorné, Schmidt Józsefné, Takács Józsefné, Travnik Lajosné, Udvardy Vincéné. Leányok: Grész Irma, Elza és Ilonka, Hangay Mártha, Kaszter Babes, Paukovich Stefike, Pipis Mariska, Remm Ella, Rosonowszky Málesi, Somossy Mariska, Ilonka és Róza, Schmidt Juliska és Irma, Travnik Vilma és Ilonka, Udvardy Raffika.

Adomány. Vármegyénk köztisztelőben álló főispánja dr. Jankovich László gróf ur Ó méltósága a helybeli „Nőegylet”-nek 40 koronát volt kegyes adományozni. Főispán ur Ó méltósága kegyességével jó példával akar előljárni, hogy e nemescélú egyület támogattassék. Az egyület választmánya ezuton is hálás köszönetet mond nemes szivü főispánunknak.

Rendkívüli közgyűlést tart a zalaegerszegi önkényes tüzoltó-egylet f. hó 20-án délelőtt 11 óraker az állami elemi iskola földszinti helyiségében. A közgyűlés tárgya: az üresedésben levő fő- és alparancsnoki állásnak választás útján való betöltése. Amennyiben a közgyűlés nem lesz határozatképes, úgy július 27-én újabb közgyűlés lesz, amely, tekintet nélkül a megjelenő tagok számára, határozatképes.

Őszi hadgyakorlat. A pápai 7. honvéd huszár ezred őszi fegyvergyakorlata Pápa vidékén lesz. A 14 napig tartó ezredgyakorlatokra a huszár-ezred zalaegerszegi osztálya Pápara megy.

Vármegyénk remélhető termése. A földművelésügyi miniszterhez beérkezett jelentések alapján június 30-án vármegyénk ez évi termését a következő szám adatok tüntetik fel: *buza* 647.800 q, *rozs* 539.200 q, *árpa* 229.400 q, *zab* 136.100 q, vagyis összesen 1.552.500 q, mely a mult évi 1.358.881 q tényleges terméssel szemben 193.619 q többletet tüntet fel.

Csáktornya város képviselő testülete legutóbbi gyűlésében a megtartott árlejtés eredményéhez képest az építendő elemi iskola építkezési munkálatait Salom Péter építőmesternek, mint legelőnyösebb ajánlatot tevőnek adta ki. — Névszerinti szavazattal elhatározta, hogy a községi törzsvagyont illető közpénzeket a Muraközi és Csáktornyai takarékpénztárakban helyezi el egyenlő arányban gyümölcsösztetés végett. Mivel a zágrábi egyházmegyei főhatóság az egyházi pénzek bevonását határozta el a központi egyházmegyei pénztárba s így a muraközi népnél elhelyezett ily egyházi kölesönök is kivétel nélkül bevonatnak: Ziegler Kálmán városi képviselő indítványára a képviselő testület megkeresi a vármegye törvényhatóságát az iránt, hogy tegyen lépéseket a zágrábi egyházmegyei főhatóságnál az iránt hogy a kérdéses kölesönpenzek továbbra is kellő biztosíték mellett a népnél maghagyassanak; mert azok oly nagy összegre rugnak, hogy azoknak a jelen sulyos gazdasági viszonyok közt való behajtásával sok, különösen szegényebb földműves, úgy szólván koldus botra jutna.

Uj mintagazdaság. A földmivvelésügyi m. kir. miniszter vármegyénk területén Tündérlak község határában Szobocsán János birtokának népies mintagazdasággá való átalakítását engedélyezte és annak közvetlen felügyeletével Vlasits György ujudvari urodalmi ispánt bizta meg.

A nagykanizsai kisdvedvédelem ügye. Dr. Ruzsicska Kálmán kir. tanácsos, vármegyei tanfelügyelő, Nagykanizsán volt legközelebb, hogy a régóta huzódó városi kisdvedvédelem ügyét megoldásra juttassa. Az elnöklete alatt polgármesteri hivatalban tartott értekezleten jelen volt Vécsey Zsigmond polgármester, Vidor Samuné, a kisdvedvédelem egyesület elnöke és Révész Lajos egyesületi titkár. Az értekezleten tüzetesen megállapították a nagykanizsai kisdvedvédelem ügyében a város és a kisdvedvédelem egyesület között történt eddigi érintkezések eredményét, melyhez képest a kisdvedvédelem egyesület előterjesztést tesz a városi tanácshoz a végelszámolás ügyében úgy, a kisdvedvédelem kezelése az új tanév elején minden akadály nélkül átmehet város hatáskörébe.

Esküvők. Dr. Rosenberg Samu keszthelyi orvos ma tartja esküvőjét Pollák Teréz kisasszonnyal. Bichler Gyula pacsai gyógyszerész július 20-án vezeti oltárhoz Hofman Berta kisasszonyt.

Gépkezelő vizsga. A gőzgépkezelők és kazánfűtők soproni vizsgáló-bizottsága f. évi augusztus hó 9-én Keszthelyen tart vizsgát. A vizsgálatra jelentkezhetik mindenki, a ki a törvényes előfeltételekkel rendelkezik. Idevonatkozó írásbeli megkeresések a gépkezelők vizsgáló bizottságához Sopronba intézendők.

Az első mise. Bándy Boldizsár zirez-csiszterzita rendi áldozó pap a mult vasárnap tartotta első miséjét a pölöskefői templomban. A primicián részt vett az egész környék intelligenciája s a misét követő ebédén a széleskörű rokonság és sok jó barát. Bándy Boldizsár a székesfehérvári főgymnasium tanára.

A bátor asszony. Egy esomó vend arató vonult keresztül a falun. Letelepédtek a koresma fala mellett és hordták ki a pálinkát. Amint a krumpლისzesz hevítette a vért, élénkebb lett a diskurzus, majd nótába kaptak férfiak, asszonyok. A falu asszonynepe körülállta a mulatozókat és hallgatta az idegen dallamokat. Ott állott a csoportban a bíróné is, aki éppen vizet vitt a falu kutjáról. A vendek között volt egy fiatal menyecske, akit egy legényke erősen ölelgetett és itatott. A menyecske férje urának nem tettett a dolog és belekapcskódott a legénybe, amiből hamarosan verekedés támadt. Eleince csak hajbakapás volt az egész s a falubeliek kacagtak a jeleneten; amikor azonban az egész csapat belelegyedett a harcba s az első sebből bugyogott a vér, az asszony nép megijedt. A férfiak a mezőn vannak, itt bizony agyon is verheti egymást néhány bolond tót. A bíróné érezte felelősségének súlyát s erélyesen közbelépett. A kezében volt kanna vizet a verekedőkre zudította. A példa használt. Néhány asszonynak szintén vizes edény volt a kezében, akinek üres volt a kannája, szaladt hamarosan a közeli kutra vizért. A vándor csapatot úgy összeöntözték, hogy a verekedők széjjelváltak s vizesen, mint az öntött ürgék, kiballagtak a faluból.

Vihar áldozata. A multkori vihar előtt Tóth József borsfai lakos leánya, a 14 éves Flóra a mezőn dolgozott. Amint a zápor megeredt, ösztönszerűleg egy nagy fa alá menekült s ott gubbasztott szegény leányka nagy szepegéssel. Mikor a leány a vihar elmúltával sem tért haza, apja keresésére indult s ott találta meg a fa alatt összeperzselve. A villám belesapott a fába s a fiatal leányt agyonsujtotta.

Beleugrott a Murába. Életunt ember volt Forján Vince felsőszemenyei lakos. Anyagi bajai is voltak, betegség is hántotta. A mult héten kísértalt a Mura partjára s belevetette magát a vízbe. A folyó az esőzéstől nagyon meg volt dagadva s a hőmpölygő ár egy szempillantás alatt elnyelte a boldogtalan embert.

Egy zalai képviselő kázusa. Előre bocsátjuk, hogy fenntartással közöljük a hirt, annyira hihetetlenül hangzik egy ügyvédről, aki egyszerűsind a baksai kerület országgyűlési képviselője. A „Tolnavármegye“ 28. számában szóról-szóra ezt írja: „Kinos feltűnést keltett Pécsert dr. Darányi Ferenc volt tamásii most pécsi ügyvéd, néppárti képviselő esete. Dr. Obettök Dezső,

pécsi kir. bíró előtt folyt a tárgyalás, melyen Darányi Ferenc ügyvéd, néppárti képviselő, mint felperes vett részt. Egy tolnamegyei asszonyt, saját felét perelte be ügyvédi díjai címén. Az asszony okmány erejével bíró adatokkal igyekezett igazolni, hogy kielégítette a tartozást. Ez annyira kihozta a sodrából a néppárti ügyvédet, hogy a nép barátjához éppenséggel nem illő durva, sértő, bántó kifejezésekkel halmozta el a kétségbeesett, védtelen asszonyt, sőt mi több, a tárgyaló bíró figyelmeztetését semmibe se véve, ott, ahol Ó Felsége a király nevében hozzák az ítéletet, az ököljog erejét használva, rárohant az asszonyra s felpofozta.“

A viharok jegyében. Az idei nyár bizony csak a kalendárium szerint nyár. Szeszélyes tavaszi időjárás uralkodik; alig volt néhány meleg nap. A nyárból csak a viharok maradtak, amelyek hetenként ismétlődnek. A mult héten csaknem az egész vármegye területén keresztül száguldott a zivatar, pusztítva mindenütt. A villámcsapás gyakori volt. Borsfán egy leányt, Várhelyen két ökröt csapott agyon. A folyók megáradtak, az utak megrongálódtak, a szőlőkben sok a kár. Stridón házakat rongált meg a szél; az iskola tűzfala bedőlt. Az egész esztendőben abnormális volt az időjárás, és a meteorologusok, akiknek jóslatai az idén beváltak, az őszről sem sok jót mondanak.

A zalaparti fürdők. Fürdőház voltaképpen csak egy van és bizony az is kezdetleges. Ne kritizáljuk azonban ezt az egyetlen alkalmatosságot; örüljünk, hogy ez is van. Hogy fürdőket említünk, ennek az oka az, hogy az itteni gyakorlat szerint minden fűzfá fürdőkabin. Néhány fehér tábla ékeskedik a Zala parton, amelyekről azt hinné az ember, hogy a szabad fürdőhelyeket jelzik, mert este felé tele vannak aggatva a fürdőzők ruháival. Közélről szemlélve a dolgot, a táblák azt hirdetik, hogy »itt tilos a fürdés«. Ime hogyan lesz a tilalomfákból fogas. De hát a tilalomnak nálunk csak akkor van foganatja, ha a közönség háta mögött áll a rendőr. A veszedelmes helyen való fürdéstől addig nem lehet a publikumot leszoktatni, míg szigorú büntetés nem ér egy két tilalomszegőt. A büntetés azonban nem minden. Egy ingyenes népfürdőről is kellene gondoskodni, mert 10000 embernek valahol csak kell fürödni. Jó lesz a veszedelemre addig gondolni, amíg ismét bele nem fullad néhány ember a Zalába.

Pályázat posta- és távirtda gyakornok-jelölti állásokra. Ezen állásokra pályázat hirdettetvén, azok, a kik középiskolát vagy ezzel egyenrangú más tanintézetet érettségi vizsgával sikeresen elvégezték, 18. életévüket betöltötték és magyar állampolgárok, — pályázhatnak. A sajátkezűleg irt kérvényekkel születési, orvosi, erkölcsi és iskolai bizonyítványokkal felszerelve a már közszolgálatban állók által felettes hatóságuk útján, a közszolgálatban nem levők által pedig az illető főszolgabíró vagy polgármester útján folyó évi augusztus 15-ig a szerint a hol a pályázók alkalmatartást óhajtanak nyerni, a soproni, budapesti, pozsonyi, pécsi stb. posta- és távirtda igazgatóságához nyújtandók be.

Ösztöndíjak bábák számára. A pécsi m. kir. bábaképző-intézetben október 1-én nyílik meg a téli tanfolyam, mely öt hónapig, tehát február végéig tart. A tanulás összes költsége, teljes ellátást, bentlakást is beleértve, mintegy 180 korona. Az intézetnek e tanfolyamon is 10 állami ösztöndíja van, egyenkint 100 koronával. Ez ösztöndíjakért 20—40 éves nők csak olyan községekből folyamodhatnak, ahol okleveles bába még nincs. 40 éven felül csak kivételesen lehet fölvenni olyanokat, kik már mint bábák működnek megyei képesítés alapján s most rendes oklevelet óhajtanak szerezni. A folyamodványokat koronás bélyeggel ellátva föl kell szerelni: 1. keresztlevéllel, 2. egészségi bizonyítvánnyal, 3. erkölcsi bizonyítvánnyal. Cimezni kell a nagyméltóságú vallás- és közoktatásügyi miniszteriumhoz, s be kell nyújtani a pécsi m. kir. bábaképző intézet igazgatóságánál f. évi augusztus hó 20-ikáig.

A balaton-füredi fürdőt a lapunk szerkesztőségéhez beküldött névjegyzék szerint július hó 10-ig bezárólag 949 vendég látogatta.

Földrengés. F. hó 10-én este 9 óra 30 perc tájban Szántó községben földrengést észleltek. A lökést a függő lámpa ingásáról és az órajtokinyílásáról vették észre.

Ki akar egyéves önkéntes lenni? Bővebbet lásd *Lichtblau A.* hirneves debreczeni katonaiskola-igazgató mai hirdetésében.

Honvéd hadapród tiszthelyettes kinevezése. A m. kir. honvédelmi miniszter *Fendrik Józsefet*, Zalaegerszeg r. t. város számvevőjét, tartalékos honvéd-hadapródot m. kir. honvéd hadapród tiszthelyetessé nevezte ki.

Fürdő látogatottsága. A lipiki fürdőt a beküldött névjegyzék szerint f. hó 12-ig 2.248 fürdővendég és 107 átutazó látogatta meg ebben az évben.

Talált tárgy. Egy sárga fémből készült olvasóról való keresztet találtak és átadták a rendőrségnek, ahol jogos tulajdonosa átveheti.

Adókezelési szakkönyv. Kovács Imre székesfővárosi hivatalnok által kiadott adókezelési szakkönyv hiányt pótló kézi könyv minden adófizető polgár részére. A könyv számos kivetési táblázattal és bő magyarázatokkal ismerteti az egyenes adókat és azoknak járulékait. A mű ára 1 korona; kapható a szerzőnél Budapest, IX. Gát utca 20.

A szinlelt üzletnyitások. A kereskedelemügyi miniszter körrendeletben hívta fel az iparhatóságok figyelmét a szinlelt üzletnyitások eseteire. Megtörtént ugyanis, hogy egy-egy városban idegen kereskedők és iparosok csak azért váltanak iparigazolványt, hogy ezen a részen szabadon gyűjt-hessenek megrendeléseket és a mikor ezzel a munkájukkal végeztek, odébb állanak. A miniszter körrendeletében utasítja a hatóságokat, hogy az ilyen szédelgők ellenében a legnagyobb szigorúsággal járjanak el.

Állategészségügyi kimutatás vármegyénk területén f. hó 13-án a hivatalos adatok alapján: *lépfene:* Dobronak 1 u., Radamos 1 u., Nemes-Tördemicz 1 u., Zalaszentlászló 1 u.; *vesztség:* Rátka 1 u., Tófej 1 u., Csabrendek 1 u., András-hida 1 u., Kehida 1 u.; *takonykór és bőrféreg:* Csáford 1 u.; *ivarszervi hólyagos kiütés:* Bratonoz 1 u., Cserencsöz 1 u., Deklezsin 1 u., Dobronak 1 u., Felsőbisztrice 1 u., Felsőszent-erzsébet 2 u., Petesháza 1 u., Rédiés 1 u., Bányavár 1 u., Belicza 2 u., Bottornya 2 u., Felsőpusztafa 2 u., VIII. Hegykerület 1 u., Lapány 1 u., Szentilona 1 u., Tótfalu 1 u., Zalaújvár 2 u., Zsedény 1 u., Murakersztur-Kollátszeg 1 u., Beesehely 1 u., Csörnyeföld 1 u., Szécsisziget 2 u., Dömeföld 1 u., Nagykapor-nak 10 u., Zalaapáti 2 u., Zalaszentmihály 8 u., Muravid 6 u., Badaconyotomaj 3 u., Zalalövő 1 u.; *rühkór:* Meger 1 u., Balatonederics 1 u.; *sertésorbáncz:* III. Hegykerület 3 u., Letenye 1 u., Tótszentmárton 6 u., Náprádfa 3 u., Páka 4 u., Csabrendek 3 u., Alsóórs 12 u., Balatonkisszöllös 21 u., Gyulakeszi 4 u., Haláp 4 u., Kövágóórs 2 u., Köveskállya 15 u., Lovas 9 u., Nagypécsely 13 u., Tördemicz 3 u., Nemesapáti 1 u., Zalaszentgyörgy 6 u.; *sertésvész:* Kebele 2 u., Rédiés 7 u., Csáktornya 2 u., Lapány 1 u., Órség 7 u., Réthát 4 u., Bajcsa 14 u., Csapi 1 u., Eszteregnye 11 u., Fityeház 16 u., Lángviz 6 u., Murakersztur-Kollátszeg 20 u., Rigyáz 1 u., Ujudvar 1 u., Keszthely 2 u., Beesehely 13 u., Pineze 7 u., Szentpéterföld 6 u., Szécsisziget 1 u., Tótszerdahely 1 u., Dömeföld 3 u., Szentkozmadombja 2 u., Tárnokoroklán 5 u., Zebeezke 2 u., Alsóórs 17 u., Bucsá 14 u., Felsőórs 11 u., Derzsimorecz 1 u., Kotor 3 u., Novákovecz 3 u., Palovecz 4 u., Vullária 1 u., Arács 11 u., Balatonederics 1 u., Balatonkövesd 10 u., Csopak 6 u., Gulács 3 u., Nemesvita 1 u., Monostorapáti 1 u., Gellénháza 1 u., Almás 2 u., Zalacsány 6 u.

Vetőmagvak ára. Matthner Ödön budapesti magkereskedő értesítése szerint Budapesten 50 kilogrammonként: *Lucerna* 68—75 K; *Muharmag* (kitünő, csiraképes) 12—12½ K; *Muharmag* (jó, csiraképes) 11½ K; *Muharmag* (régimag) 8—9 K; *Vörös köles* 7—8 K; *Biborhere* 17—20 K.

Irodalom.

A kert, a kertészet összes ágait magába foglaló kertészeti szaklap f. évi 13-ik számának tartalma: konyhakertészet, tárca, méhészet, közélről és távolról, faiskola, kertészársadalom, hírek, apró szakközlemények, szerkesztői üzenetek, fametszetek. Ára a havonként kétszer megjelenő szaklapnak egy évre 6 K, kertészek részére 4 K. Előfizetheti a lap kiadóhivatalában Budapesten VII. Rottenbiller-utca 33 sz. a.

A Magyar Könyvtár most megjelent júniusi sorozata újra több értékes füzetet gazdagította ezt a Radó Antal szerkesztette kiváló gyűjteményt. A 291. szám Jókai Mór, Petőfi Sándorról című füzet. Nagy gondnal vannak benne összegyűjtve Jókainak Petőfi Sándorról írott visszaemlékezései, amelyek eddig csak újságokban elszórva jelentek meg az ötvenes évek eleje óta, s a melyek most így egy füzetben kétségtelenül nemcsak mint olvasmányok felette érdekesek, hanem egyúttal egy új Petőfi-biográfiának legfőbb forrásmunkáját fogják képezni. A füzetet Várdai Béla állította össze nagy gondnal, ő látta el jegyzetekkel, s a füzethez igen szép bevezetést is írt a Jókai és Petőfi közti viszonyról. A 292. szám Ignótus: Változatok a G-húron címmel a modern magyar irodalomnak egyik legértékesebb művelőjét mutatja be. Ignótusnak néhány, a legszebb prózában írt költeményét közli összegyűjtve, a melyekben a kiváló író mély filozófikus egyénisége és finom művészete igen nagy mértékben érvényre jut. — A 288—289. számú kettős füzet a Magyar Könyvtár új magyar Shakspeare-jét gazdagítja a Romeo és Julia kiváló új fordításával, a melyet Telekes Béla, a jeles poéta készített a legújabb szövegkritika felhasználásával. Az új fordításnak különösen lyrai részletei, a melyekkel a Romeo és Julia telve van, gyöngyei műfordítói irodalmunknak. A Magyar Könyvtár egy-egy száma 30 fillér. Ugy egyes füzetek, valamint a gyűjtemény eddig megjelent összes füzetét megrendelhetők egyszerre részletfizetésre is a kiadócégnél, a Lampel-Wodianer-féle udv. könyvkereskedésben, VI., Andrássy-ut 21. szám.

Uj zeneművek. A sikerült egyházi szerzeményeinek révén ismert Kontor Elek tollából „Üdvözlő dal” jelent meg 4 szólamú gyermekkora, melyet a szerző Szecska István polg. isk. igazgató névünnepeére írt. A behízog dallamu hangulatos kis konpozíciót melegen ajánljuk iskolai használatra, ünnepek alkalmára. Ára 1.50 K. Albumlap hegedűre vagy gordonkára, zongorakísérettel írta Aoranudes Jombey. Mint a szerző mutatja, Aoranudes hegy a messze keletnek egy fia, aki igen figyelemmelítő kvalitásokkal megáldva. Albumlapja invenciózus zenésze vall. Melodijája könnyedén behízog, szerkezete egyszerű és átjáró, harmoniai pedig tetszetős és mesterkéletlenek. Ára a műnek 2.40 K. — A harmadik szerzemény, melyet kézhez kaptunk, szintén a kelet jegyében született. Rosenrney Herman, a százakra menő szebbnél szebb kompozíciók népszerű szerzőjének a keleti induló ja ez, amely keleti álom cím alatt jelent meg. Ritmikus elevenség, melodia-gazdagság és lendület jellemzi ezt a művet is, mely méltán sorakozik a szerző eddig megjelent nagyszerű zeneművei mellé. Ára 2 K 40 f. Az itt felsorolt művek a Rózsavölgyi és Társa cég kiadásában jelentek meg.

Fényes képek közt egy egyszerű régi fametszet gyarló vonalain akad meg szemünk. Egy magas homlok, erős szemöldök, vállra omló hullámos haj, mely tekintetű szem tekint reánk: Tökölly Imre. Naplója, melyet Thorma Károly és Thaly Kálmán adtak ki, vallásos, szerény ifjúnak mutatják fiatal korában, kit hazájának és vallásának balsorsa visz a felkelésre, nem nagyravágyás és nyugtalanság. Mint gyermek hagyta el haldokló apját a császári seregtől ostromolt várában. Nem származott ősrégi családból, csak 1572-ből való volt fiatal nemesgűk, de oly nagy volt az ifjú tekintélye és hadvezető tehetsége, hogy őt kellett megbízni a veszély s harc vezetésével, a melynek aztán egész életét áldozta. Az ő életét, nagy elszáradásait, tragikus sorsát mondja el a Nagy Képes Világtörténet most megjelent 164. füzeté.

Közgazdaság.

A vetésforgók szerkesztésénél követendő elvek.

Örömmel látjuk manapság, hogy a régi rendszertelen ötletszerű gazdálkodásnak hívei mindinkább kevesbednek, s szaporodik azoknak száma, kik birtokaik berendezésénél és kezelésénél a helyes üzleti elveket követik. Oka e jelenségnek társadalmi és közgazdasági viszonyaink folytonos fejlődése, mely a szükséglet-kielégítés fokozatos emelkedésével járván, mintegy parancsolólag kényszerítik gazdáinkat a termelés fokozását s ezzel a jövedelem emelkedését előidéző eszközök és módok igénybevétele. Ezen eszközök, illetve módok között első helyen állnak kell tekintenünk a vetésforgót, mely kifejezésre juttatja azon sorrendet, a mely szerint növényeink a szántóföldön évről-évre egymásután termelődnek. Kétségtelen, hogy vetésforgó nélkül is lehet gazdálkodni, a mint ezt a mult idők példája bizonyítja, de legtöbb esetben megfelelőbb a rendes vetésforgó alkalmazása, mert ez nemcsak azt teszi lehetővé, hogy minden növény az igénynek legmegfelelőbb helyre kerülhet, hanem módot nyújt az istálló-trágyázási és műtrágyázási rendszer helyes beillesztésére, az üzemvezetés megkönnyítésére, s a tőke és a munkaköltség megtakarítására. A vetésforgó ezen sokoldalú előnyénél fogva magától értetődik tehát, hogy annak szerkesztésénél a legnagyobb körültekintéssel kell eljárni, mert ellenesetben egy rosszul szerkesztett forgóval több kárt okozhatunk magunknak mint hasznot.

Oly vetésforgó, mely minden körülmények között megállhatná helyét, nem létezik, a mennyiben mindenütt más és más viszonyokkal találkozunk, a vetésforgónak pedig az adott viszo-

nyokhoz kell simulni. A következőkben tehát csakis azon általános szabályokat körvonalozhatjuk, a melyek a vetésforgók szerkesztésénél zsinórmértékül szolgálhatnak. E szabályok ezek: 1. a vetésforgó elejére azon növényeket helyezük el, melyek a talaj iránt nagyobb igényeket támasztanak, s a melyek a közvetlen trágyázást akár istállótrágya, akár műtrágya alakjában nemcsak meghálálják, de meg is kívánják. — Ilyenek a takarmánynövények, a kapás növények s az ipari növények. 2. Takarmánynövények után, különösen zabos búkköny, két kaszás löher után őszi búzát vagy rozsot vetünk. 3. Kései kapás növények után árpát, zabot, vagy tavaszi búzát, korai kapás után őszi búzát vagy őszi rozsot. 4. Hüvelyesek után, avagy fekete ugarba ismét őszi gabonát vetünk.

II. mezőgazdasági országos kiállítás Pozsonyban

1902. évi szeptember hó 7—21-ig. Helyi rendező bizottság: Szállásadó albizottság, Pozsony, városháza.

Az országos magyar gazdasági egyesület által Pozsonyban 1902. évi szeptember 7—21-ig rendezendő II. mezőgazdasági országos kiállítás, a mely Ó. es. és kir. fensége Frigyes főherceg és magy. kir. herceg ur védnöksége alatt áll, Pozsonyban a mondott napokon, a városi díszkert területén fog megtartatni.

Általános, országiszerte nagy az érdeklődés a kiállítás iránt s feltehető, hogy az O. M. G. E. e hazafias vállalkozásának sikere teljes leend.

Pozsony sz. kir. városi rendező bizottsága a siker érdekében megtett minden előkészületet és tekintettel arra, hogy az eddigi érdeklődés után ítélve több mint valószínű, hogy a kiállítást látogatók tömegesen érkezendének majd a városba, főleg a távolabbról érkező látogatók kielégítő elszállásolását lehetővé teendő, a kiállítást látogató közönséget már most is szükségesnek tartja a következőkre figyelmeztetni:

I. Az elszállásolás kétféle: a) egyénenkénti, b) csoportonkénti. a) Az egyénenkénti elszállásolás: Szállodák. Magánfelek lakásai. Városi hajlékok. Szállodák Pozsonyban a következők: »Zöldfa«, »Magyar király«, »Nemzeti szálloda«, »Arany szarvas«, »Vörös ökör«, »Arany rózsza«, »Arany mérő«, »Arany korona«, »Arany bárány«, »Arany kereszt«, »Medve szálló«, »Fekete oroszlán«.

Mint hogy ezekben a szállodákban csak korlátozott számú vendégek számára van meg a kellő férőhely, azért ajánlatos, hogy a kiállítást látogatók jóval Pozsonyba jövetelük előtt s lehetőleg még július havában, foglaljanak le a maguk számára szállóbeli lakást. E végből a lakást kereső forduljon közvetlenül a szállodához.

Azon látogatók számára, a kik a szállodákban már férőhelyet nem kaptak, férőhelyről gondoskodik a városi szállásadó bizottság, amely Mitterhauszer városi tanácsos vezetése alatt már mostantól fogva és a kiállítás egész tartama alatt működik. A ki a városi szállásadó bizottság közvetítését kívánja igénybe venni, az legálább 10 nappal ideérkezése előtt jelentse be ezt a szándékát a bizottságnak lakás igényeinek (lakás, fekvése, ár, időtartam, ágyak száma stb.) továbbá nevének, polgári állásának és lakcímének közelebbi megjelölésével.

A lakás közvetítéseért ágyanként 1 korona közvetítési díj jár, a mely a bejelentéskor (esetleg levélbélyegeken) előre lerovandó.

A szállásadó bizottság a bejelentésre felfogadja magán feleknél a kívánt lakást, vagy ilyen nem léteben a város által berendezett helyiségekben lévő férőhely kijelöléséről gondoskodik s erről a bejelentőt a szállás helyének és árának kitételével értesíti.

Pozsonyba érkeztek a vendég forduljon a szállásadó bizottsághoz, a mely a kiállítást megelőző napokon a városi háznál székel, a kiállítás előtti napon s a kiállítás napjain pedig a pályaudvarokon és a hajó állomásokon működik; a bizottság az előre megrendelt lakásra vonatkozó utalványt a félnek jelentkezésére kézbesíti. Felette szükséges ennélfogva, hogy a bizottságnak előre is bejelentessék, hogy a fél hajóval jön-e avagy vasuton, utóbbi esetben pedig melyik pályaudvaron. (Főpályaudvar vagy Pozsony-Ujvárosi pályaudvar).

b) Csoportonkénti elszállásolás. A csoportonkénti elszállásolást a helyi rendező bizottság az e célból rendelkezésére álló helyiségek felhasználásával végzi. Számot tarthatnak erre különösen a kis gazdák, a kik nagyobb tömegekben, vezetés alatt, keresik fel a kiállítást. A csoportos elszállásolásra igényt tartók közvetítési díjat nem fizetnek, a hajléknak használatáért fekvőhelyenként és éjjelenként fizetnek 50 fillért, ezen díj ellenében a helyi szállásadó bizottság a csoport minden egyes tagjának külön fekvőhelyet és takarót ad — a törülközőt s minden egyéb apró szükségleti cikket a csoport tagjai magukkal hozzák. A szállásdíj a csoport vezetői által a szállás utalvány átvételekor Pozsonyban fizetendő.

A csoportos látogatók Pozsonyba érkezése legalább 15 nappal az ideérkezés előtt a szállásadó bizottságnak az érkezők számának és az érkezés napjának (lehetőleg órájának is) úgy a pályaudvar, esetleg a hajó állomás kitételével bejelentendő, hogy a fogadás és elszállásolás tekintetében akadály fel ne merüljön.

Pozsony, 1902. évi július havában. A szállásadó bizottság: Mitterhauszer s. k., városi tanácsnok, elnök.

Miképp csökkenthető a gyermekhalandóság?

Itt első sorban nem szociális reformokról van szó a csecsemő- és gyermeknevelés terén, hanem t. i. az anyát erkölcsileg és anyagilag támogatónok és szakszerű segítséget nyújtanánk az anyas és gyermekbetegségeken.

Fontos és mielőbb megoldásra váró kérdés, miképp lehetséges a föld civilizált országaiban még mindig uralkodó gyermekhalandóságot csökkenteni?

Franciaországban, ahol a hygieniai bántalmaknak egész sora a gyermekhalandóságot ijesztő rémmé tette, több ízben sociologusok és orvosokból álló bizottságok jöttek össze, amelyek a baj okát részben felfedezték és e tekintetben értékes statisztikai adatokat szolgáltatottak; azonban elméleti tanácsokkal ez ideig csekély pozitív eredményt lehetett elérni.

Németországban, főképp pedig az Osztrák-Magyar monarchiában a csecsemők és gyermekek halandósága kedvezőbb, amit első sorban annak lehet tulajdonítani, hogy itt nemcsak phrazisokat hangoztattak és nem alakult annyi bizottság, amelyek megelégedtek a statisztikai adatok gyűjtésével; hanem az illetékes tényezők arra az igen fontos eredményre jutottak, hogy a csecsemők és gyermekek diätetikájára kell a főszlyt helyezni.

Mi az oka tehát a még mindig nagymérvű gyermekhalandóságnak?

Az ok nem mindig szociális bajokban keresendő, mert még a legszegényebb is felnevelheti észszerű eljárás mellett gyermekét, míg a dusgazdag az ő palotájában, ha nem jár el észszerűleg, okozója lehet gyermeke korai halálának.

Ezek után szólhatunk a gyermekek táplálkozási viszonyai felől.

Sok anya és ápolónő nem látja be, mily fontos a csecsemőnél az első táplálék, amelytől függ annak életereje, erőteljes növése és tovább fejlődése. Sokan abban a balhitben vannak, hogy a gyermeknek az első hónapokban ugyancsak sok tápláló anyagot kell adni.

Sokan nem gondolják meg, hogy a tápanyag minősége fontosabb a születés első napjaiban és ennek a kisedre nagyobb befolyása van, mint a felvett táplálék mennyiségének. Az élet első napjaiban ugyanis az éhség még ritkább, a gyomor rövid és szűk, nem tud sokat felvenni magába s a túlságosan megetett gyermeket kinozza a túl telj gyomor.

Gyenge gyermekeknél csak a tejjel való táplálás felelt meg az életfeltételeknek, miért is ha az anyának vagy a dajkának a tejét bizonyos okokból mellőzni kellett, tejpótlékhoz kellett fordulni. Tartalomra és összetételre nézve sok ilyen tejpótlót készítettek, amelyek közül csak azokat vehetjük komolyan, amelyek tényleg tejet tartalmaznak fehérnyével megkötve.

Ezeknek a követelményeknek leginkább megfelel az évtizedek óta használatban levő Nestlé-féle tejjor, amely könnyen adagolható, különféleképpen kezelhető, a gyermek emésztő képességének legjobban megfelelő alkatrészekből áll, más részről a modern hygienia követelményeinek megfelelő, amennyiben tiszta és bacillustól ment

alpesi tejet tartalmaz, szóval olyan szer, amely a csecsemő és gyermek táplálásánál nélkülözhetetlen.

Tekintettel a még mindig nagymérvű gyermekhalandóságra, kell, hogy a Nestlé-féle táplisz, mint életfentartó, minél szélesebb körben nyerjen alkalmazást.

A híres gyermekgyógyász Morpan éveken keresztül használta ezt a tápszert a szegényeknél, kedvezőtlen higiéniai viszonyok között, és az általa kezelt gyermekek halandósága másokéhoz viszonyítva sokkal kedvezőbb volt.

Már ez a pár sor is sokat mond és állítani lehet, hogy ez az a tápszert, mely a csecsemők-nél és gyermekeknél az életerőt növeli, az új szülöttet sok esetben életben tartja és a további fejlődésre és erősödre képesé teszi.

Piaci árak a legutolsó hetivásáron 50 kilogrammonként.

	Kor.-tól	Kor.-ig
búza	minőség szerint	8.—
rozs	» »	7.—
árpa	» »	6.50
zab	» »	7.—
lóher	» »	—
tengeri	» »	6.50
bükköny	» »	—
hajdina	» »	—
fehérbab	» »	—
tarkabab	» »	—
burgonya	» »	2.50

Selyem bluzok 2 frt 35 krajeártól fölfelé — meter — valamint a »Henneberg-selyem« fekete, fehér és színes 60 krajeártól 14 frt. 65 krajeártól meterenként. Mindenkinek *bérmertve és vámmertesen házhoz küldve.* Mintákat postafordultával küldünk. — Schweizba küldendő levelekre kétszeres levélbéllyeg ragasztandó. G. Henneberg es. és kir. udvari selyem-gyáros Zürichben.

Nyilt-tér.*

A bőr ápolásához.

A hosszú téli időszak után igen sürgős a testet alapos tisztogatás és desinfectió alá venni. Maga a víz ehhez nem elegendő, hanem nagyon szel-szerű használni erősen desinfectáló hatású szappant. A legjobb szappanok erre a célra minden fürdés és mosdásnál a **Berger-féle Theerszappan**, a **Berger-féle Glycerin-Theerszappan** és **Berger-féle Karbelszappan**. Kaphatók minden gyógyszerárban. Valódi csak a látható védjegyre!

KRONDOREI A LEGJOBB NYALKALDÓ GYÓGYVIZ.

Ferenc József

keserűvíz

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hasajtószer.

*E rovatban közltekért felelősséget nem vállal a szerk.

Felelős szerkesztő: dr. Csák Károly.
Társszerkesztő és kiadó: Udvardy Ignác.

491/v. 1902. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1902/V. II. 327. sz. végzése által *Lang és Lovas* budapesti cég végrehajtatók javára *Varga Gyula* zalaegerszegi lakos ellen 212 K 85 f tőke, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 3000 K-ra becsült egy 4 lőerejű cséplőgép és a hozzátartozókból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Barabásszegen** leendő eszközzésére **1902. július hó 24-ik napjának d. e. 10 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. IX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. évi június 30-án.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Kályharaktár.

Van szerencsém a nagyérdemű közönségnek és a magas arisztokráciának becses tudomására hozni, hogy itt **Zalaegerszegen**, Ujváros-utczában 31. és 33. számú saját házhelyiségemben levő

dísz- és műkályha készítő telepem és raktáromon

minden, a mai kor és divat kívánalmainak teljesen megfelelő s választékos készletben levő **dísz- és műkályhák**, úgy a legújabb „**Secession**“ és „**Empirie**“ rendszerű, díszes kiállítású **kályhám**, valamint **építészeti díszítményeim** vannak és a szilárdságért kezeskedve, azokat a legjutányosabb árban kiszolgálhatom.

S mivel minden törekvésem oda fog irányulni, hogy a szíves megrendeléseknél mind pontosság, mind ipartárgyaim kifogástalan minőségbeni kiszolgálásával magamnak a megelégedésteljes bizalmat minél jobban megnyerhessem: tisztelettel megjegyzem még azt is, hogy üzlettelepem szintén az egyszerű s ugynevezett «Szemes» kályhák is díszes és szilárd kiállításban és a lehető legolcsóbb árakban kaphatók.

Ezeknél fogva a szíves megrendeléseket várva, becses pártolást kérek, s kiváló tisztelettel

Németh Gábor,
agyagdísz- és műkályha készítő.

Lakik Zalaegerszegen, Ujváros-utca 31., 33. szám alatt.

(Az 1896-iki ezredéves országos kiállításon kitüntetve.)

556/v. 1902. sz.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság V. I. 340 számú végzése által *Komáromi Károly* nemesapátii lakos végrehajtató javára *Balog Sándor, Tamás János és Léránt Antal* nemesapátii lakosok ellen 500 K tőke, ennek 1901. évi december hó 2-től járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt *Balog Sándornál* 750 korona, *Tamás Jánosnál* 169 korona, *Léránt Antalnál* 406 K-ra becsült lovak, szarvasmarhák és gazdasági eszközökből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Alsónemesapátiban** leendő eszközzésére **1902. július hó 30-ik napjának délelőtt 10 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszegen, 1902. július 4.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Kinálat.

Hüvös Ármín ur botfai gazdaságában eladó több választott telivér **Bergshirei malac.**

754 sz./v. 1902.

Árverési hirdetés.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság P. v. 194. számú végzése által *Farkas L. László* esődtömögéhez tartozó 617 K 60 fillerre becsült butorok és házi felszerelésekből álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladása elrendeltetvén, — ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközzésére **1902. július 28-ik napjának d. u. 2 óra** határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1902. július 16-án.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

A cséplési idényre!

m é r l e g

gyártmányokról szóló képes árjegyzékemet, **tizedes, egyensúly, százados, kocsis- és marhamérlegről**, valamint **gabona minőség mérlegekről** érdeklődőknek ingyen küldöm kívánatra meg.

Czím: **SCHOTTOLA ERNO,**
BUDAPEST, VI. Fonciere palota.

Lóeladás.

Alulírott ménes állományának leszállítása céljából f. évi augusztus hó 17-én d. e. 10 órakor Kutas-kálista pusztán 43 drb. különféle koru és nemű ló, u. m.: 5 drb. anyakanca, 4 drb. 4½ éves, 7 drb. 3½ éves, 5 drb. 2½ éves, 13 drb. 1½ éves, 7 drb. ½ éves esikő; 1 drb. telivér angol mén, 1 drb. lipicai mén kerül eladásra. Közelebbi felvilágosítást alulírott ad. Kálista pusztá Kutas vasuti megállóhoz ¼ óra távolságra van. Ötvöskónyi (Somogy megye) 1902. július 2-án.

Chernel Gyula.

551/v. 1902. szám.

Árverési hirdetés.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróság V. I. 230. számú végzése által **Hajmási Imre** zalaegerszegi lakos végrehajtató javára **Czebe Károly és neje** zalaegerszegi lakosok ellen 277 K 64 f tőke, ennek 1902. évi január hó 31-től járó 5% kamata, úgy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság le- és felülfoglalt 1086 K-ra becsült lovak, kocsik és butorokból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközlésére **1902. július 28-ik napjának d. e. 10 órája** határidőül kitétik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Zalaegerszeg, 1902. július hó 3-án.

Nemes Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

Fa-eladás.

Bükk-hasábfa . . . . . 24 K
Cser-hasábfa . . . . . 22 K
I. oszt. kemény dorongfa . 18 K
II. oszt. kemény dorongfa . 16 K
ölenként és házhoz szállítva.

Tókéssy Lajos,
Bessenyő.

Évenkénti előállítás
39 millió szelencze.

NESTLÉ MILK
gyermekliszt.
Teljes táplálék
csecsemők és gyomorbetegék számára
legjobb havasi tejet tartalmaz.
Naponkénti tejfogyasztás 184000 liter.

Gyümölcs és szőlő bor készítési gépek.

Gyümölcs és szőlő sajtók,

folytonosan ható kettős emeltyű szerkezettel és nyomó szabályzóval.
A munka képesség 20% nagyobb, mint bármely más sajtónál.

Hydraulikus sajtók.

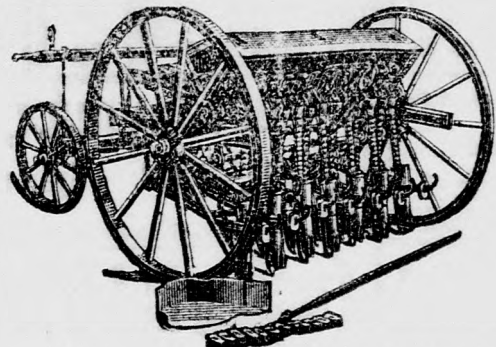
Szőlő és gyümölcs zuzók és bogó morzsolók.

Tejlesen felszerelt szüretelő készülékek.

Szőlő és gyümölcs őrők, Aszaló készülékek gyümölcs és főzelék aszalásr, gyümölcs-vágó és hámozó gépek, legújabb szerkezetű szabad. önműködő „SYPHONIA” gyümölcs és szőlővessző permetezők.

szőlő ekék.

A legjobb vetőgépek Mayfarth Ph. és társa legújabb szerkezetű „AGRICOLA”

(tolóvetőkerék-rendszer) vetőgépei. Mindennemű mag- és különböző magmennyiség számára, váltókerékek nélkül, dombon avagy síkon, a legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mindamelllett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. — A lehető legnagyobb munka, idő- és pénzmegetakarítást teszik lehetővé.

Különlegességeket szena- és szalmaprések kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek, járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék, hengerek és boronákban a legújabb rendszer és elismert legjobb alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

gazdasági gépgyárak, vasöntödéek és vashámorművek

Alap. 1872.

BÉCS, II/1 Taborstrasse 71. 850 munkás.

Kitüntetve több mint 490 arany, ezüst és bronz éremmel, az összes nagyobb kiállításokon.
Részletes árjegyzék ingyen. — Képviselek és viszont elárúsítók kerestetnek.

ALFA SEPARATOR

RÉSZVÉNYTÁRSASÁG

Tejgazdasági Gépgyár

BUDAPEST,

V., Bathy-utca 4.

GYÁRTELEP:

Petneházy-utca 8-10.

Szállít: mindennemű tejgazdasági gépeket és eszközöket.

Tejszövetkezetek és tejfeldolgozó telepek berendezése.

Tejgazdasági telepek újjászervezése.

Díjtalan tanácsadás minden tejgazdasági kérdésben.

Alfa Separatoraink eddig több mint 550 első díjjal lettek kitüntetve.
Évi gyártás körülbelül 47.000 darab.

FÜRST SAMU

ZALAEGRSZEGEN, KAZINCZY-TÉR,

ajánlja a nagyérdemű közönség b. figyelmébe és szives támogatásába

férfi-szabó

üzletét

és kész férfi ruhák raktárát

Brázay-féle

sósorszesz

nélkülözhetlen háziszer.

== Kapható mindenütt. ==

651/v. 1902. szám

Árverési hirdetmény.

Alulírt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a zalaegerszegi kir. járásbírótság V. I. 878. számú végzése által *Schvarcz Manó és fia* szolnoki cég végrehajtató javára *Czebe Károly* és neje zalaegerszegi lakos ellen 440 korona tőke, ennek 1901. évi augusztus hó 20-tól járó 6% kamatja, ugy járulékaik erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 720 koronára becsült lovak, kocsik és lószerszámból álló ingóságok nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszínén, vagyis **Zalaegerszegen** leendő eszközzésére **1902-ik évi július hó 28-ik napjának délelőtt 10 óra**ja határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. július 3-án.

Nemes Sándor
kir. bir. végrehajtó.

ÖSTERREICHER SAMU

mezőgazdasági gépek és varrógépek
képviselete

NAGYKANIZSA.

Képvisele a hazai legnagyobb gépgyárak.

Megrendelések elfogadtatnak: **teljes gőzgarnitúrák, petroleum- és benzínmotorok**, kézi és járgányosan cséplőkészletek, minden fajta vetőgépek, arató, fűkaszaló, szecs kavágó, daráló, tisztító rosták, ekék, boronák, szivattyúk, gyümölcs- és borsajtók, szőlőzuzók és mindennemű gazdasági gépek és géprészekre.

Acetylen világítás és vízvezeték berendezés előnyös feltételekkel. Gépolaj, zsákok és vízmentes ponyvák.

Használt gépek ujjal becseréltetnek.

Acetylen világításról, vízvezetékéről és malomberendezéséről költségvetést és felvilágosítást kívánatra ingyen adok.

Gépjavitások gyorsan és jutányosan eszközöltetnek.

Egyedül valódi angol

BALZSAM Thierry A. gyógyszerésztől

közegészségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.

Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyoltalma alatt áll.

Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apothek
A. Thierry in Pregrada
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

1. A tüdőnek és mellnek összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és köpetkiválást, a fájdalmas köhögésnek elejét veszi, sőt még régibb betegségeket is gyógyít. 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségnél és a torok összes betegségeinél. 3. Alaposan kiűrtja a hideglelést. 4. Meglepő gyorsan gyógyít gyomorgöresöt, kólikát és szakgatásokat. 5. Jótékony hashajtó és vértisztító, tisztítja a veséket, megszünteti a hypochondriát és melancholiát és előmozdítja az étvágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpneusz, továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a felbőfögést, valamint a száj és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebre, főként hópörsenés, sipoly, szemölcs, égési seb, fagyott testrészt, rüh, kosz és kiütések, megszünteti továbbá a fűfájást, zugást, szakgatást, köszvényet, filfájást stb. **Tessék mindig vigyázni a zöld apáca-védjegyre, mint fent látható!** Hamisításoktól legjobb óvszer egyenesen a gyarbol eredeti kartonokban bérmentve az osztrák-magyar monarchia minden postállomására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni. Bosznia és Hercegovinába 4 korona 60 fillér. Kevesebb nem küldetik. Szétküldés csak az összeg előzetes utalványozása vagy lefizetése mellett.

Miért szenved?

mikor önnek a biztos gyógyulásra a **legrégibb sebeknél** is kilátása van és majdnem mindig elkerülhetni a fájdalmas operációt vagy amputálást, ha

Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi

centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetetlen. Valódi centifolia-kenőcs használhatik: a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályainál, mellkeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyílt sebeknél lábakon és csontokon, sebeknél, sós-csúsz, dagadt lábknál, sőt csontszúrnál is; ütött, szúrt, lött, vágott és roncsolt sebeknél; az idegen testek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat, kinövés, karbunkulus, új képződmények, valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, hólyagnál, menéstől kisebesedett lábknál. **Egett sebek minden nemét, fagyott testrészek, a betegek fekvéstől eredt sebeit, a nyakon támadt daganatot, vér daganatot, fülbajt és a gyermekek sebesedését stb., stb.** Szétküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaköltséggel és szállítólevéllel együtt 3 korona 50 fillér. **Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető.** Mindenkit óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázni, hogy minden tégelyen a cég: „**Órangyal-gyógyszertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada**“ bejegyezve legyen.

E két gyógyszerében felülmulhatlan szer sohasem romlik el, ellenben minél régibb lesz, annál értékesebb és hathatósabb, és sem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos megérkezéig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorososan ajánlt hasonló, de hatástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénzt dobjuk ki, hanem maradjunk csak e mellett a két régi elismert jó, olcsó, megbízható, amellet teljesen ártatlan, világhírű szernél, melyeknek minden családnál találhatóak kellene lenni. Ahol a fent ismertetett védjegyekkel valódián kapni nem lehet, tessék egyenesen rendelni és címezni:

Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Órangyal-gyógyszertára. Pregrada Rohitsch Sauerbrunn mellett.

Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittebach J. gyógyszerész és Bécsben: Brady C. gyógyszerésznél.

Gyomorbetegeknek,

akik meghűlés, gyomortúlterhelés, élvezhetlen, nehezen emészthető, túlhideg vagy meleg eledel, vagy szabálytalan életmód folytán gyomorbajban, gyomorkatharusban, gyomor-fájdalomban, nehéz emésztésben vagy elnyálkásodásban szenvednek, a rég kipróbált jó hatású **emésztési és vértisztító szert** ajánljuk, mely az

Ullrich Hubert-féle

növény bor.

Kitűnő gyógyerejének talált növényekből jó borral vegyítve készül, erősíti az ember gyomorszerveit anélkül, hogy gyomorhajtó szer lenne. Eltávolítja a véredények zavarait, tisztítja a vért minden romlott, betegséget előidéző anyagoktól és hathatósan működik az egészséges vérképződésre.

Ezen bornak kellő időben való használata mellett minden jelenség, mint fűfájás, felbőfögés, gyomorfájdalom, melyek idült gyomorbajoknál leggyakrabban előfordulnak, már a kezdetleges használatnál megszűnnek. Szorulás, kólikafájdalmak, szívdobogás, álmatlanság ezen növénybor használata mellett gyorsan megszűnik.

Halvány, aszott kinézés, vérhiány a legtöbb esetben a hiányos vérképzésnek és májbetegségnek a következményei, amelyeket legbiztosabban gyógyít ez a növény bor, mely fokozza az étvágyat, elősegíti az emésztést, javítja a vérképződést s a betegnek új erőt szerez, amit számos elismerő és köszönő irat igazol.

A **növény bor** üvegenként 3 és 4 koronáért kapható a gyógyszerházakban Zalaegerszegen, továbbá Zalazsentgróth, Vasvár, Körmen, Nova, Pacsa, Keszthely, Sümeg, Jánosháza, Devecser, Kisczell, Mura-szombat, Bellatincz, Marczali, Tapolca, Nagykanizsa, Letenye, Csáktornya, Perlak, Szombathely, Csabrendek, Sárvár, Nemetújvár, Szentgothárd, Óriszentpéter, Alsólendva, Muraszterdahely, Komárom, Nemesvid, Pápa, Nádasd, Vaspör, Szőcz, Baksa, Bak, Pölöske, Zalazsentlászló, Boba, Középbisztricz, Pincze, Páka, Újudvar, Nagygrada, Csákány, Simontornya, Tapsony, Kéthely, Nyirád, Ajka gyógyszerházaiban, illetve fűszerkereskedéseiben, valamint minden nagyobb és kisebb helyen Magyarországon és az egész osztrák-magyar monarchiában a gyógyszerházakban.

Utánzatoktól óvakodni kell

és csak

Ullrich Hubert-féle növ. bor.

kérendő,

A zalaegerszegi gyógyszerházak 3 vagy több palack növény bort eredeti áron szállítanak az ország bármely részébe.

2478/kig. 1902.

Hirdetmény.

Zalaegerszeg város tanácsa köz-
hírré teszi, hogy a városi téglagyár
által előállított anyagok árát, tekin-
tetlenül a volt bérlőnél fennmaradt
nagy készletre és az építkezés álta-
lános pangására, következőképen
állapította meg:

1. **Közönséges téglá ezere 22**
(huszonkettő) korona. Ötvenezer-
nél nagyobb megrendelésnél 20
(husz) korona.

2. **Közönséges cserép zszindely**
ezere 28 (huszonnyolc) korona.

3. **Görbe, tető zszindely darabja**
20 (husz) fillér.

Ezen árak úgy a helybeli, mint
vidéki vevőkkel szemben értendők.

Zalaegerszeg, r. t. város taná-
csának 1902. július 16-án tartott
üléséből.

Fülöp József
főjegyző h.

Braunstein
polgármester h.

végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt 646 K-ra
becsült szarvasmarhákból álló ingóságok nyilvános
árverés útján leendő eladatása elrendelvényén, ennek
a helyszínén, vagyis **Zalaszentmihályon** leendő
eszközlésére **1902. évi július hó 30-ik napjának**
d. e. 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a
venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel
hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok ezen
árverésen az 1881. IX. t.-c. 107. §-a értelmében
a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladatni
fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881.
évi IX. t.-c. 108. §-ában megállapított feltételek
szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zalaegerszegen, 1902. évi július 7-én.

Nagy Sándor,
kir. bir. végrehajtó.

KADÁRMŰHELY SOPRONBAN

12 munkásra, villamos világítás beren-
dezéssel, szalag-fűrészes villamos-erőre;
ezen iparüzlet 25 év óta áll fenn és
előkelő vevő összeköttetései vannak,
haláleset következtében azonnal bérbe-
adó, esetleg az egész telep 1597 □ öl
terjedelem, díszes lakházzal együtt
eladó. Bővebb adatokkal szolgál Nagy
József borkereskedő Sopronban.

Mc Cormick Harvesting Machine-Company.

(Chicagói aratógépgyár.)

GRAND PRIX.

PARIS 1900-ban.

Kéveköttő aratógép, Fűkaszalógép, Készörükészülék, „Daisy“ marokrakó
aratógép, Szénagyűjtő gereblye és Kéveköttőfonal gyártmányai.

Ne vásároljon, míg gépeinket nem látta s árainkat nem kérdezte. Olcsó tartalékreszek óriási raktára. Tessék
mintakönyvet kérni!

WILLIAM J. STILLMAN
igazgató.

Évi termelés:
362000 gép.

BUDAPEST,
V. kerület, Váci-út 30. szám.

**KI AKAR
egyéves önkéntes
LENNI ?**

Mindazon ifjak, kik az előirt iskolákat nem vé-
gezték, előkészültségükre és foglalkozásukra való
tekintet nélkül megszerezhetik az

egyéves önkéntesi jogot.

A ki már sor alatt állott, elkésett.

Születési év közlendő.

Prospektust **ingyen** és **bérmertve** küld:

LICHTBLAU ALBERT

a katonai előkészítő tanf. igazgatója, Debrecenben.

Tanbizottság: eddei **Draugentz János**
ny. ezredes és németfalui **Simonffy Gyula**
ny. huszár alezredes és **Járossy Lajos** ny.
százados. **Felügyelő:** a nm. vallás- és közok-
tatásügyi m. kir. miniszterium megbízásából a
tank. kir. főigazgató.

Bérbeadó üzlethelyiség.

Az özv. **Unger Domokosné**-féle
házban egy

bolthelyiség,

melyben jelenleg **Unger Antal**
könyvnyomdája van, az 1902. évi
november 1-től kezdődőleg

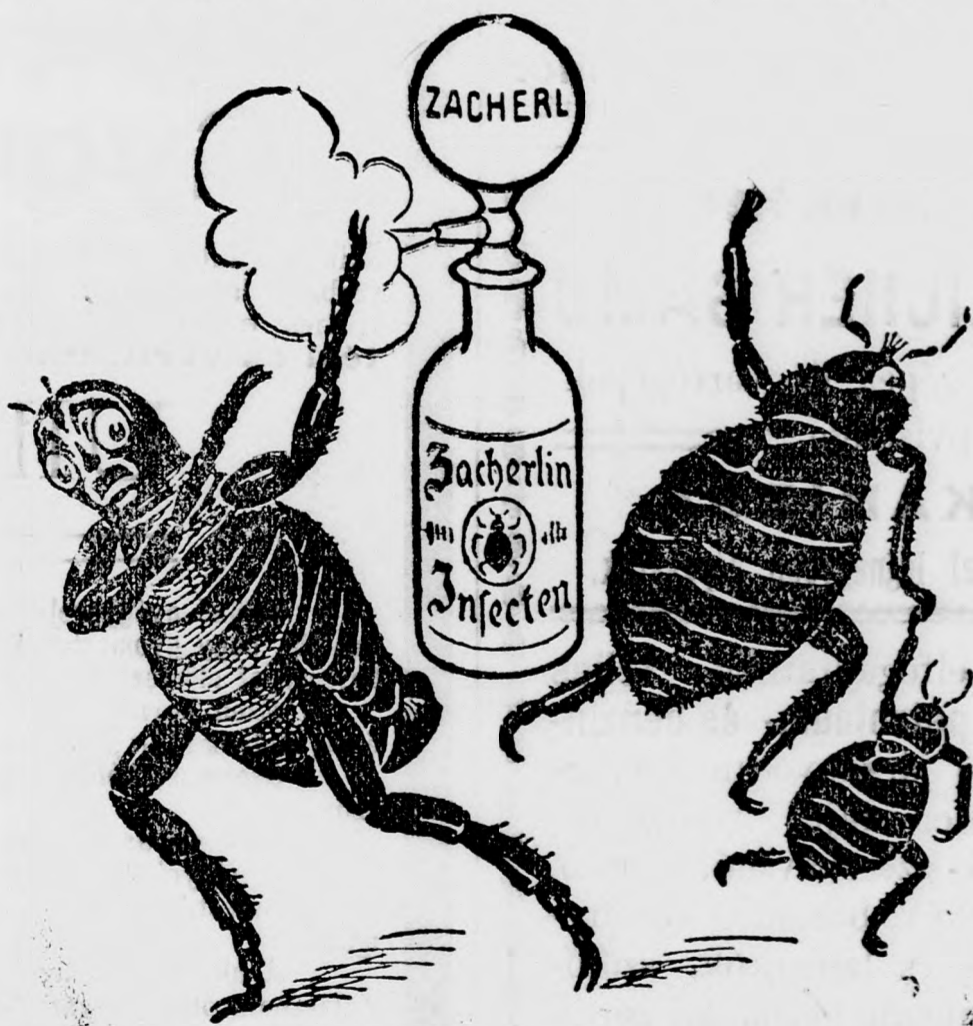
kiadó.

Bővebb felvilágosítás **dr. Grün-
wald Samu** zalaegerszegi ügyvédnél
nyerhető.

518/v. 1902. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX.
t.-c. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi,
hogy a zalaegerszegi kir. járásbíróóság 1902/V.
II. 994. sz. végzése által **Skublics Karolin** és
társai zalaszentmihályi lakos végrehajtatók javára
Szép János zalaszentmihályi lakos ellen 181 K
19 f tőke, úgy járulékei erejéig elrendelt kielégítési

Zacherlin

Nagyszerűen hat, mint utólrhetetlen rovar-ölő. Valódi csak palackokban.

Kapható Zalaegerszegen:

Hubinsky Adolfnál,
Kaszter Sándornál,
Gyarmati Vilmosnál,
Ján Ferencnél,
Fangler Mihálynál,
Kömös Miksánál,
Fogyasztási szövetkezetnél.

Bellatinczon:

Weisz Bélánál.

Jánosházán:

Kohn Jakabnál,
Spitzer Sámuelnél.

Letenyén:

Epinger Ignácánál.

Pacsán:

Schleiffer M.-nél.